

Između Save i Dunava

Zbornik radova sa skupa *Jubilarni XX. Dani Julija Benešića*
(19. – 21. listopada 2023.)

Izdavač

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Zavod za lingvistička istraživanja, Zagreb

Muzej grada Iloka, Ilok

Urednici

Anica Bilić
Ivana Filipović Petrović
Jadranka Gvozdanović
Marijana Jukić
Anja Nikolić-Hoyt
Dušan-Vladislav Paždjerski
Bojana Schubert
Dinko Šokčević

Recenzenti Zbornika

Marija Raguž
Branka Tafra

Korektura

Petra Košutar

ISBN 978-953-347-611-7 (HAZU)

ISBN 978-953-8072-37-6 (MGI)

DOI: <https://dx.doi.org/10.21857/yk3jwh7e89>

CIP zapis dostupan je u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 001257893.

Između Save i Dunava

Zbornik radova sa skupa
Jubilarni XX. Dani Julija Benešića
(19. – 21. listopada 2023.)

Zagreb – Ilok, 2025.

SADRŽAJ

POZDRAVNE I UVODNE RIJEČI

Uvodna riječ	III
MARIJANA JUKIĆ	
Pozdravna riječ u ime Muzeja grada Iloka	VII
ANJA NIKOLIĆ-HOYT	
Pozdravna riječ u ime Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti	IX
MATO BATOROVIĆ	
O počecima <i>Dana Julija Benešića</i>	XI

RADOVI SA SKUPA JUBILARNI XX. DANI JULIJA BENEŠIĆA

I. *Juliju Benešiću: leksikografu, književniku, prevoditelju, polonistu, gramatikografu, književnom kritičaru, intendantu, najznamenitijemu Iločaninu*

MARIN ANDRIJAŠEVIĆ	
»Osam godina u Varšavi« – sociosemiotički pristup Benešićevoj memoarskoj prozi	3
ANA BATINIĆ	
Julije Benešić i Fran Galović – iz (ne)objavljenih izvora	31
SANJA BRBORA	
Benešićev knjižničarski leksik	55
MIRKO ĆURIĆ	
Nagrada i Povelja uspješnosti Julija Benešića	71
IVANA FILIPOVIĆ PETROVIĆ	
Pridjevski poredbeni frazeми u književnim izvorima Benešićeva <i>Rječnika</i>	85
ANJA NIKOLIĆ-HOYT	
Iz 15 godina urednikovanja Benešićeva <i>Rječnika hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića</i>	101

TEA ROGIĆ MUSA	
O pjesmi »Na Dunavu« Julija Benešića	123
BOJANA SCHUBERT	
Koje je pisce Benešić najviše volio? O korpusu Benešićeva jednojezičnika	137
LELIJA SOČANAC	
O posuđenicama u <i>Rječniku hrvatskoga književnoga jezika od preporoda</i> do I. G. Kovačića Julija Benešića	175

II. Iloku i Iločanima: iz iločke povijesne, kulturne i jezične baštine

MAJA BARIĆ	
Vedute Iloka u fundusu Galerijskog odjela Muzeja grada Iloka	233
EMINA BERBIĆ KOLAR i MAJA ZORIĆ	
Tradicijsko graditeljstvo, običaji i svakodnevni život žitelja istočne Slavonije na primjeru iločkog seoskog domaćinstva obitelji Kalea (1865. – 1982.)	257
ANICA BILIĆ	
Književne konstrukcije i historiografske rekonstrukcije u spjevu <i>Radovan</i> Ante Benešića iz 1886. godine	295
BLAŽENKA CRVENKOVIĆ	
Priča o »Iločkim drugama«	321
NENAD GRGURICA	
Carinska ispostava Ilok od 1999. do 2002. godine: prekid rada, privremena regulacija prolaza i obnova graničnog prometa preko mosta na Dunavu nakon NATO intervencije u SRJ	331
MARKO KEVO	
Hrvatsko proljeće i sudbina »iločkih proljećara« u zapisnicima Mjesne konferencije Saveza komunista Iloka	351
RANKO MATASOVIĆ	
Etimologije najstarijih imena grada Iloka	365
BRANKO OSTAJMER	
Josip Karlović – zastupnik u hrvatskom Saboru (1901. – 1905.)	371

RENATA ŠUĆUROVIĆ	
Numizmatika na iločkom području s posebnim osvrtom na zbirku	
Dragutina Barbarića	401

III. Srijemu: život i stvaralaštvo između Save i Dunava

VLASTA NOVINC	
Rat i povratak – čitanje tekstova Julija Benešića i Bogdana Mesingera	415
IVAN RONČEVIĆ	
Srijemski doprinos hrvatskoj tradicijskoj kulturi i terminologizaciji	
folklornoga deseteračkog dvostiha na prijelazu 19. u 20. stoljeće	441
MILANA VUKOVIĆ RUNJIĆ	
Benešićeve srijemske biblioteke u zlatnim šumama hrvatskih knjiga	461

IN MEMORIAM

ANICA BILIĆ	
Akademik Marko Samardžija	487
MARKO SAMARDŽIJA	
Čitajući »Iločanin«	493
MARKO SAMARDŽIJA	
Jezik i pravopis <i>Kritika i članaka</i> Julija Benešića prema zahtjevima	
tadanje jezične politike	497
MARKO SAMARDŽIJA	
Dvije ocjene Benešićeve <i>Gramatike</i> : Andrićeva i Belićeva	503
HELENA SABLJIĆ TOMIĆ	
Bogdan Mesinger	511
BOGDAN MESINGER	
Skriveni duh Iloka u arhitektonskim vizijama Julija De Luce	513
BOGDAN MESINGER	
Ilok: između sjećanja i zaborava	529

RADOVI S PRETHODNIH *DANA JULIJA BENEŠIĆA*

NENAD GRGURICA

Carinska ispostava Ilok od reintegracije Podunavlja do ulaska
Republike Hrvatske u Europsku uniju 547

NENAD GRGURICA

Otvaranje Carinske ispostave Ilok 14. srpnja 1997. i početak primjene
hrvatskih carinskih propisa u Podunavlju 567

DRAGANA PETRIĆ i NIKOLA MILIVOJEVIĆ

Crtice iz Iloka i pojedinih mesta Iločkog sreza zabeležene u
Jugoslovenskom luci 585

MARIJA ZNIKA

Elementarne nepogode u iločkome kraju 597

IZ POVIJESTI *DANA JULIJA BENEŠIĆA*

– PROGRAMI ODRŽANIH SKUPOVA 603